

Izdaja: OO SZDL / Direktor: Slavko Beznik / Ureja: Uredniški odbor / Odg. urednik: Miro Zekrajšek
Tel. uredništva 475/397 — Uprave 475 — Tek. račun pri Komunali: Banki Kranj št. 61-KB-1-2-135 — Izdaja v ponedeljek in petek
Naročnina: letna 800, mes. 50 din

NE SAMO NA POL POTI

Ob analitski oceni delovnih mest v jeseniški Železarni

Delavski svet v jeseniški Železarni je na seji avgusta sklepal o nekaterih ukrepih za izpolnitev organizacije dela ter povečevanja proizvodnosti dela in proizvodnje. Med drugim je imenoval komisijo, ki naj do 1. decembra letos opravi analitsko oceno delovnih mest. Razen le-te obstajajo tudi komisije za analitsko oceno po obratih. Komisije že nekaj časa delujejo, vendar pa nekateri njihovi člani smatrajo, da je rok, ki ga je določil delavski svet, prepratek za res solidno uresničevanje naloge.

O tem, ali je analitska ocena delovnih mest koristna ali ne, ni več resnejših razprav ali pomislekov, ker so pomembni rezultati takih analitskih ocen v nekaterih inozemskih, pa tudi v domačih podjetjih (na pr. v železarni Store, v ljubljanskem »Leku« itd.) že na dlani. Dobro opravljena analitska ocena delovnih mest omogoča podjetju solidnejše poslovanje, organizacijo dela, objektivnejša merila pri nagrajevanju, kadrovske politike na znanstveni osnovi, odpira slehernemu delavcu perspektivo za njegov osební razvoj (ker mu postane jasno, kaj terjá od njega delovno mesto) in ustvarja boljše odnose v kolektivu.

ANALITSKA OCENA DELOVNIH MEST NI SAMO STVAR KOMISIJ

Seveda pa je treba računati s tem, da analitska ocena kakega posameznika lahko tudi neugodno prizadene (ker morda odkrije, da njegovo delovno mesto ni potrebno ali pa neprimerno zasledeno itd.), da bo — upoštevajoč ugotovitve take analize — treba spremeniti staro, že neustrezno, toda močno zakoreninjeno tradicijo v organizaciji dela in da kaže vnesti nove elemente v delo posameznih delavcev, odgovornih strokovnjakov ali podjetja kot celote. Zato analitske ocene — če hočemo, da bo res uspešna — ne moremo prepustiti samo komisijam, ki jih zadolžimo za to delo. Uresničevanje te naloge je stvar vsega tehničnega kadra v podjetju. Politične organizacije, organi samoupravljanja in uprava podjetja pa so dolžni zelo skrbno in nenehno bdeči nad tem delom, se zavzeti za njegovo dosledno uresničevanje z vso svojo avtoriteto, analizirati sproti razne pojave ter nastopiti zoper negativne tendence. Vsi ti družbeni organi morajo kolektivno dobro pojasniti družbeni pomen tega dela. Čim temeljitje bo pojasnjevanje, tem manj bo akcija povzročala nevelje in nasprotovanj.

V začetku akcije so to upoštevali tudi v jeseniški železarni. Sklicali so tehnični kader in mu zadevo obrazložili, tovarniški odbor sindikata pa je sklical informativno sejo. Nato pa se je spet uveljavila skoraj vedno ponavljajoča se pomanjkljivost v delu političnih organizacij in organov samoupravljanja v Železarni: nedoslednost. Zato pa je tudi težje premagovati nekatere negativne tendence, ki se pojavljajo ob analitski oceni delovnih mest.

Praksa je, denimo, pokazala, da kaže pripraviti dela v tovarni centralizirani. Na ta način bi se obrat tega dela razbremenil ter bi se potemtakem lahko bolj posvetili svoji osnovni nalogi, proizvodnji. Toda posamezniki iz obratovodstev se še oklepajo stare prakse in trdijo, češ: »To ne bo šlo!«

Naslednja stvar je reorganizacija vira centralizacija vzdrževalne službe, za kar v nekaterih obratih (tudi niso navdušeni, dasiravno zdaj, ko je razdeljena po obratih, ta vzdrževalna služba ni racionalna.

POPUŠČANJE PRED NEGATIVNIH TEŽNJAMI

So primeri, da je oddelek ob pripravi na analitsko oceno delovnih mest sam predlagal reorganizacijo oddelka in ugotovil, da je to ali ono delovno mesto nepravilno zasledeno ali odveč. Toda odgovorni uslužbenec je kasneje popustil spričo pritoževanja prizadetega delavca ali pa se izgovoril, češ: »Jaz pri tem nimam ničesar,

tako je pač sklenila komisija!« Jasno je, da posamezniki iz vrst tehnične inteligence na ta način ne opravljajo dela, ki spada med njihove službene naloge. Kajti ponovno je treba poudariti: analitska ocena delovnih mest je naloga tehničnega kadra. Naloga komisije pa je, da to delo vsklajuje, ne pa da se skoraj izključno sama ukvarja z njim, ker v tem primeru tudi ni jamstva, da bo analitska ocena delovnih mest res rodila zaželene rezultate.

Seveda bi bilo skrajno krivično, če bi tehničnemu kadru v Železarni v celoti očitati, da ne opravlja svojih nalog pri analitski oceni delovnih mest. Člani komisij povedo, da so nekatera obratovodstva takoj prevzela tehnično plat popisa delovnih mest in da vestno sodelujejo pri celotni akciji. Le za posameznike pa velja, da se tega dela še niso lotili z zadostnim čutom odgovornosti do svojih službenih nalog.

POLITIČNE ORGANIZACIJE NAJ ZAČNO BOLJ SPREMLJATI AKCIJE

Kritične pripombe kaže izreči tudi na račun nekaterih osnovnih organizacij ZK in sindikata v tovarni. Njihova naloga se nikakor ne more končati s tem, da so te organizacije poslale v komisije za analitsko oceno svoje predstavnike. Dolžnost teh predstavnikov je, da opozarjajo svoje organizacije na eventuelne pojave, ob katerih trčijo komisije. V primeru, da to svojo nalogo prezrejo, pa so politične organizacije dolžne, da jih tudi same pozovejo, naj poročajo o delu. Politične organizacije naj vse te probleme in pojave skrbno proučujejo, zavzemajo do njih svoja stališča, z le-timi seznanjajo članstvo ter se bore za odpravljanje negativnih tendenc. Predvsem je treba ob analitski oce-

ni delovnih mest jasno povedati: to akcijo pojmuje kot enega izmed pomembnih ukrepov za boljše organizacijo dela, za povečanje proizvodnosti dela in proizvodnje, v skladu s težnjami naše družbe po stabilizaciji gospodarstva in postopnem izboljševanju standarda. Zato pri tem ne moremo več dopuščati kakršnihkoli odstopanj iz le navidezno socialnih nagibov (na pr. zaradi demagoškega toleriranja odvisnih delovnih mest id.), ker bi bila potem celotna ta akcija že vnaprej obsojena na neuspeh.

Ugotoviti je treba, da nekatere osnovne organizacije ZK in sindikat v Železarni teh nalog ob analitskem ocenjevanju delovnih mest doslej niso zadovoljivo opravljale. Pozabljale so, da spada akcija za povečevanje proizvodnosti dela, v katero sodi tudi analitska ocena delovnih mest, med njihove poglavitne družbene - politične (Nadaljevanje na 2. strani)

ZRTVAM V SPOMIN

Bliža se Dan mrtvih. — Včeraj so v Mošnjah odkrili spomenik padlim borcev in talcem, ki ga vidite na sliki. Na tej svečanosti je govoril predsednik Okrajnega odbora ZB Kranj, tovariš Ivan Bertonec — Johan. Sodelovala je tudi godba jeseniške Železarne. Spomenik stoji na kraju, kjer so pokopali trupla padlih, sredstva zanj pa je prispeval Okrajni odbor ZB Kranj in množične organizacije v Mošnjah. Zalni slovesnosti so prisostvovali številni svoji in prijatelji pokopanih žrtev.

S SEJE OBLO KRANJ

Dohodki so manjši od izdatkov

Iz proračunske rezerve bodo dodelili dodatna sredstva svetov za prosveto, socialno skrbstvo in zdravstvo

Kranj, 28. oktobra.

Na dnevnem redu današnje seje občinskega ljudskega odbora je bilo med drugim poročilo Sveta za plan in finance o izvrševanju proračuna, sklepanje o prenosu elektrapeljav električnih napeljav na podjetje Elektro Kranj, sklepanje o priključitvi reševalne postaje k Zdravstvenemu domu Kranj, ustanovitev Biroja za posredovanje dela za občino Kranj in Cerklje, ustanovitev šolske kuhinje pri Peterlinu in likvidacija Puškarne Kranj.

Predsednik Sveta za plan in finance izdatkov 65,77% ali 156.543.000 dinar-tovariš Jože Aleš je v poročilu o izvrševanju proračuna navedel, da zna-ločeni krediti niso bili izkoriščeni sto-ša 9-mesečna realizacija proračuna odstotno. Teh kreditov v prvi vrsti

niso izkoristili Svet za splošne za-daje, Svet za prosveto in Svet za so-cialno skrbstvo. Svet za socialno skrbstvo je uporabil le 70% proračun-skih kreditov, toda planirani zneski kljub neizkoriščenim sredstvom ne bo-do zadoščali za plačilo rednih meseč-nih oskrbnin v domovih za onemogle in mladoletnike, za pomoč šolskim ku-hinjam in drugo. Od vseh proračun-skih kreditov so bili najmanj izčrpani krediti za materialne izdatke državne uprave (64%). Vzrok temu je predvsem v nezasedenih sistemiziranih mestih. Krediti za komunalne potrebe občine so bili črpani le v višini 48%, ker spričo slabega dotokanja dohodkov ta sredstva niso bila planirana v tromesečnih planih. Krediti za dotacije fi-nančno samostojnim zavodom, družbe-nim organizacijam in društvom so bili v povprečju izkoriščeni 66%. Proračunska rezerva je bila do konca tret-jega tromesečja izčrpana 29%. Reali-zacija dohodkov je bila ob koncu tretjega tromesečja mnogo slabša od realizacije izdatkov. Najslabše so bili realizirani dohodki od prometnega davka za vino in žganje, nadalje da-vek na maloprodajni promet, davek na plače in dohodek od dobička trgovin. Vzrok slabi realizaciji prometnega davka od privatnikov pa je v tem, da so v tekočem letu prenehala velika investicijska dela na novih stavbah, od katerih se po uredbi plačuje 15% davek. Zaradi slabe realizacije plana dohodkov je bilo nujno treba pokriti razliko med dejanskimi izdatki in lastnimi dohodki z bančnim posojilom. Svet za plan in finance je ugotovil, da krediti za posamezne vrste izdatkov ne bodo v celoti zadoščali za vse potrebe, na drugi strani pa nekateri krediti ne bodo izkoriščeni. Zaradi tega je ljudski odbor sklenil, da se za znesek neporabljenih kreditov v višini 5.250.000 dinarjev poveča proračun-ska rezerva. Svetu za prosveto so do-dele 745.000 dinarjev, socialnemu skrb-stvu 3.600.000 dinarjev, zdravstvu 505 tisoč in državni upravi 400.000 dinar-jev. Vse ustanove ljudski odbor tudi opozarja, naj pri izvajanju proračuna skrajno varčujejo z dodeljenimi sred-stvi. Zavod za socialno zavarovanje pa bo moral iz sklada za preventivo poravnati stroške za cepljenje proti otroški paralizni, ki znašajo 1.900.000 dinarjev.

J. O.

VREMENSKA NAPOVED

ZA CAS OD 29. 10. DO 4. 11.

V začetku tedna menjajoče oblačno vreme, v drugi polovici tedna pretežno jasno in toplo.

NAS RAZGOVOR „Napišite še kaj o cestarjih!“

Ponavadi novinarji išče-mo ljudi, o katerih pišemo pod zaglavjem NAS RAZGOVOR — to-krat pa je NAS RAZGO-VOR poslal nas: prišel je v uredništvo, sedel na stol, ki smo ga mu ponu-dili, in povedal, da bi po njegovih mislih naš čas-opis lahko napisal kaj o cestarjih. Pritrdili smo mu in povedal je mars-kaj, kajti bil je kar zgo-voren.

Na primer tole: 18. ok-tobra ob treh popoldne je našel na cesti zavoj, v katerem je bilo 90 novih pletenih jopic, vrednih skupaj 290.000 dinarjev. Obvestil je pošto in mi-lico, medtem pa se je vr-nil lastnik zavoja: šofer mariborskega Veletek-stila. Dal je cestarju skromno nagrado in se odpeljal. Zgodilo se je to na trinajestem kilometru republiške ceste drugega reda Kamnik—Kranj bli-zu Komende; poštenemu cestarju je ime Anton Kern.

Kern, ki bi bil lahko vso bližnjo in daljnjo v-lahto oskrbel s plete-nimi ženskinimi jopicami, pa jih je raje vrnil last-niku, oskrbuje tri kilo-metre gramozne ceste med Kranjem in Kamni-kom. Povedal je, da do-mačini in delavci tovarni TITAN v Kamniku, IN-DUPLATI v Jaršah in

STOL v Duplaci močno želijo, da bi bila ta cesta asfaltirana. Kern ima po-škodovano desno nogo, pokvaril si jo je med vo-jno, ko je rezal tele-fonske žice nemški poli-ci. Bil je v partizanih, pa so ga zaradi noge po-slali nazaj domov. In ta noga mu nagaja še zdaj — pa ne, kadar je slabo vreme, ampak zaradi tega, ker mu je socialno zavarovanje nekje zame-šalo odločbo o skrajša-nem delovnem času. Ker-nova žena hodi na delo v kopensko lončarsko za-drugo in doma imata dve-letnega fanta ter tri me-sece staro deklečo.

Potem je malo razjur-jen pripovedoval o sčno-stih zaradi potrdil o za-poslitvi: »Bil sem pastir, pa hlapec, pa vajenec v trgovini. Delal sem pri županu in vse je bilo v redu; no, zredil se ravno nisem. Potem so pa na-pravili za župana drugega človeka, ki mojega gospo-darja ni maral, in ta no-vi župan mi je samo za-to, da bi nagajal, napisal pet let službe manj, kot sem je v resnici imel. Ko jim je pa šlo samo zase, pod tistim prekletim predvojnim režimom! Saj sem čul, ko je neka mla-da ženska rekla: — Če ne boš župan, ne boš več spal pri meni! — Jaz naj pa plačujem njihove ri-barje!«

Pomenila sva se še marsikaj, tudi o Suezu in Alžiru; to je bil menda edini del pogovora, v ka-terem se nisva strinjala. Kern je namreč trdil, da bo vojna tam v Afriki, jaz sem pa govoril, da je ne bo. No, pa se nisva skregala za to.

Ko je pripovedoval da-lje, mi je bilo malec žal, da nisem cestar: jeseni vozijo kmetje prideleke, pa jim pade kakšen krompir

jem ne gre tako lepo od rok. Kadar cesto zalije dež in blato... No, pa saj so težke plati v vsa-kem poklicu — kaj bi ne bile v cestarskem! Vedno na cesti, dan za dnem, vse leto, to tudi ni pri-jetna reč.

Preden se je poslovil, je rekel: »Napišite še to, da cesta v Mostah zaradi skednja in mostu ni pre-gledna in je bilo že več nesreč na tistem mestu.

»NAS RAZGOVOR« V UREDNIŠTVU Anton Kern in naš novinar v pogovoru

z voza. Kaj bi se človek sklanjal zavoljo enega samega krompirja — in ga pustijo na tleh. Cestarju se zdi pa škoda, da bi lepe debele krompirje pomečkali avtomobili, in jih pobere. Preteklo sre-do jutraj je nabral dvaj-set kilogramov krompir-ja!

Vedno pa tudi cestar-

pa bi morali kaj ukreniti. Če bo dobila površinsko prevleko, jo bo pa treba od 15.700 naprej zapiloti-rati zaradi vode. Poča-kala sva še toliko, da na-ju je naš fotograf pritis-nil, potem pa je odšel.

In tako berete tokrat pod zaglavjem NAS RAZ-GOVOR nekaj malega o cestarjih mm

UKREPIH V VRTCU „TUGO VIDMAR“

V začetku oktobra se je začelo. V vrtcu »Tugo Vidmar« Kranj je neka deklica obolela za paratifo. Posledica tega je bila, da so ustanovo iz preventivnih razlogov za 14 dni zaprli in otroci so morali ostati doma. Do tu je šlo vse v redu, vsaka mati je razumela, da je treba prostore razkužiti, otroke pa cepiti. 17. oktobra naj bi otroci spet redno začeli zahajati v vrtec.

V tem času so se sestali tudi Svet za šolstvo, Svet za zaščito matere in otroka in Svet za socialno skrbstvo. Na predlog sanitarnega inšpektorja občine Kranj so sklenili, da sme od 17. oktobra dalje sprejemati vrtec »Tugo Vidmar« le predšolske otroke, ker skupno zadrževanje otrok različne starosti v nobenem primeru ni umestno. Razen tega je vrtec namenjen le predšolskim otrokom in njegova kapaciteta zadostuje samo za 70 otrok, če tudi se je v njem zadrževalo okoli 70 šolskih in skoraj enako število predšolskih otrok.

Vsa ta dejstva so resnična in pristojni organi so zanje že dolgo vedeli. Ukrep, da se vrtec »Tugo Vidmar« za šolske otroke zapre, je bil za matere krivičen in nesprejemljiv. Vzgojiteljice vrtca so 16. oktobra zvečer obiskale matere šolskih otrok in jim sporočile, da naslednji dan otroci ne smejo več v vrtec. Matere so se z vso upravičenostjo razburile. Med otroci je več kot 40 enostranskih sirot, za katere skrbijo matere same. V tem primeru so bile prisiljene ostati doma ali pa prepustiti otroke ulici. To pa ni tako enostavno, če jim tovarne (n. pr. »Iskra«) grozi z odpustom.

Dolžnost ljudi, ki delajo na socialnem področju bi bila, da najdejo predložijo take odločbe otrokom druge primerne prostore. Ne glede na to, da je

bil hrup prizadetih žena prevelik, so vendarle oni krivi, da je do tega prišlo. Zene se namreč niso najprej obrnile na občinski ljudski odbor, ki je v prvi vrsti pristojen za reševanje takih zadev. Dosegle pa so na intervencijo okrajnega in občinskega odbora SZDL, da so bili otroci ponovno sprejeti v vrtec. Komisija Svetov je za te otroke sicer skušala najti čimprej ustrezen prostor, vendar so ti organi **prepozno** ukrepali.

Zaradi prostorov se je komisija najprej oglašala v bivši gostilni Fink, kjer pa je lastnica sprejem otrok odločno odklonila. Tak odnos je vreden javne obsodbe. Komisija je nato odšla k Peterlinu in tam dobila privoljenje. Do novembra bodo uradno v tistih prostorih še organi Tajništva za notranje zadeve, potem pa se bodo umaknili otrokom. V nekaj dneh bodo tam uredili zavetišče za šolske otroke, o čemer je Svet za šolstvo pri ObLO Kranj že sklepal. Do tega časa se bodo otroci prizadetih mater zadrževali v vrtcu »Tugo Vidmar«.

O tej delitvi šoloobveznih in predšolskih otrok je bilo v zadnjih letih že več razprav, ki pa niso rodile uspehov. Krivda je deloma na občinskem ljudskem odboru, ki je doslej gradnji teh ustanov posvetil premalo pozornosti. Pa tudi Sveti niso bili dovolj odločni v svojih zahtevah. Podobno se jim utegne storiti čez dve ali tri leta, ko bodo otroci ostali na cesti, če se ne bodo temeljito zavzeli za gradnjo šole. Nadalje tudi kranjske tovarne, ki zaposlujejo pretežno žensko delovno silo, niso brez krivde. Ustanovitev vsaj še enega zavetišča bi bila njihova dolžnost, saj je samo zanje koristno, če matere hodijo redno na delo.

J. O.

Izvršitev družbenega plana v Trziču

Trzič, 27. oktobra

V petek, dne 26. oktobra 1956 je zasedal občinski ljudski odbor v Trziču. Zasedanje je vodil predsednik občine, tov. Lovro Cerar, ki je podal občinskemu ljudskemu odboru izčrpno poročilo o izvršitvi družbenega plana gospodarskih organizacij družbenega sektorja, za dobo od 1. jan. do 30. septembra 1956. Medtem ko je v I. polletju industrija celotni plan realizacije izvršila s 46%, plan dobička pa s 42%, je v tretjem četrtletju plan realizacije izvršila s 69%, plan dobička pa s 64%.

Izkušnje in okoliščine kažejo, da bo plan realizacije v letošnjem letu 100% dosežen, česar pa ni pričakovati pri dobičku. Plana dobička trenutno ne dosegajo: Tovarna kos in srpov, LIP, Tovarna usnja »Runo« in Bombažna predilnica in tkalnica; presegajo pa planirani dobiček: Piharna Triglav, Tovarna finega pohištva, Tovarna lepence in Tovarna obutve »PeKo.« Industrija je plan prometnega davka v prvih desetih mesecih dosegla le s 66%, kar je razumljivo, ker se prometni davki ustvarja šele ob realizaciji. Izboljšalo pa se je stanje podjetja LIP, ki je imelo v I. polletju realizacijo daleč pod planom, dobička ob polletju pa samo 17%. To podjetje je v treh mesecih po planu za tretjeletje celo prekoračilo, dobiček pa v tretjem četrtletju dosegel s 52%.

Analiza posameznih elementov cen kaže veliko prekoračenje napram planu pri raznih prispevkih in članarinah, ki znašajo v tretjem četrtletju 123%.

Ta postavka je porasla zaradi tega, ker so posamezna združenja javila svoje zahteve do podjetij potem, ko je bil družbeni plan že sestavljen na osnovi lanskega leta. Gradbeno podjetje še niso predložila obračuna za tretje tromesečje, zagradili občinski ljudski odbor o tem ni mogel razpravljati, pač pa je samo ugotovil, da je bilo gradbeništvo v 3. tromesečju zadostno zaposleno.

Pavšalirana obrt je plan dohodka v prvih treh tromesečjih izvršila s 57%, plan dobička pa s 52%. Nepavšalirana obrt pa je plan dohodka v istem razdobju dosegla s 74%, plan dobička pa s 82%.

Zadovoljivo pa izpolnjujejo proizvodni plan komunalna podjetja; nekatera z ozirom na konjunkturne okoliščine, plan visoko presegajo.

Realno in v skladu s planom poslujejo trgovska podjetja. V prvih desetih mesecih znaša % izvršitve skoraj v vseh elementih 74%. J. V.

KJE SO VZROKI NEDOSEGANJA PLANA

Jesenice, 26. oktobra.

Delavski svet Zelezarne Jesenice, ki je zasedal včeraj, je obravnaval problematiko proizvodnje v preteklih devetih mesecih in perspektive za izpolnitev letnega plana.

Iz poročila komisije za družbeni plan pri DS je razvidno, da je kolektiv v teh tromesečjih dosegel količinski plan s 74%. V izpolnjevanju tega plana so med prvimi jeklarna, profilne valjarne, cevarna, šamotarna, si-

va in jeklolivarna. Komisija je ugotovila, da so možnosti za uresničitev količinskega plana, da je pa njegovo izpolnjevanje odvisno od objektivnih pogojev (električna energija), pa tudi od odstranjevanja subjektivnih ovir, ki bi utegnile vplivati na proizvodnjo. Pri uresničevanju proizvodnega plana zaostajajo obrati s končnimi proizvodi. To se odraža v realizaciji. Prodaja za prvih devet mesecev zaostaja za 4,85%. Vzrokov za to je več. Eden od njih je pomanjkanje električne energije, drugi je zadrževanje prodaje slabim plačnikom, tretji pa manjše povpraševanje po posameznih proizvodih. Po dosednji oceni bi možno dosegli največ 97% letnega plana prodaje.

Delavski svet je sklenil osvojiti proizvodni proces visokih peči z novim usipom, po predlogu obrata. Tehnično vodstvo naj bi kritično pregledalo vzrok nastanka ozkega grla v proizvodnih obratih in poskušalo primerno rešitev. Uprava podjetja bo morala zagotoviti potrebno energijo, surovine in delovno silo, da bo plan res izpolnjen. Delavski svet je pozval vse člane kolektiva, naj na svojih delovnih mestih skušajo doseči čimvečji delovni učinek. Kljub tem sklepom se zdi, da je DS premalo temeljito pregledal objektivne in subjektivne vzroke nedoseganja plana.

J. D.

Ravnatelj strokovnih šol so zborovali

V sredo dopoldne je bila v industrijski kovinarski šoli »Iskra« v Kranju konferenca upraviteljev in ravnateljev strokovnih šol v kranjskem okraju. Načelnik Tajništva za šolstvo pri OLO Kranj, tovariš Grum je v referatu omenil splošne probleme našega strokovnega šolstva, šolski inšpektor tovariš Kus pa je govoril o delu v tekočem šolskem letu. Dotaknil se je dolžnosti upravitelja šole, hospitacij, predmetnih komisij, ocenjevanja dijakov in podobno. Sledila je živahna razprava. Govora je bilo nadalje tudi o prekomerni honorarni zaposlitvi prosvetnih delavcev. Udeleženci konferenca so si ogledali nato tudi ureditev industrijske kovinarske šole »Iskra«.

U.

KAKO?

Bivše vojaške barake ob Golniški cesti v Kranju, tik ob igrišču NK »Triglava«, jemljejo slovo. Gradbeno podjetje »Standard« iz Tolmina je prevzelo dela na tem območju — ki je prioriteto zazidalno področje v Kranju in jih je začelo podirati. Toda... V barakah živijo ljudje, nekaj samskih in nekaj družin. Vselili so se vanje brez kakršnekoli stanovanjske odločbe...

Občinski ljudski odbor v Kranju ne more pomagati, ker kratkoma nima stanovanj. Podjetje »Standard« je barake kupilo in hoče nadaljevati z deli.

Kljub temu, da so se sedanjí prebivalci barak vselili vanje na nezakonit in neopravičljiv način, bo vendarle treba problem rešiti, ker stanovanj nimajo več niti strehe nad glavo...

I. A.

Ne samo na pol poti

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne naloge. Značilno je, da je sindikat v Zelezarni ravno ob začetku te akcije zgubil čas s prodajanjem perila svojemu članstvu. Nekaj odbornikov tovarniškega odbora sindikata je namreč smatralo, da s tem opravljajo pomembno socialno pomoč članstvu. Toda ali ne bi bilo pravilnejše, da bi sindikat namesto tega bolj aktiviziral svoje člane v potrošniških svetih, za to, da bi blago po trgovski mreži čim ceneje prišlo do potrošnika. Na ta način bi sindikat pomagal usposabljanju pomanjkljivo jeseniško trgovino za boljše opravljanje njenih nalog. Enajst let po vojni je pač že čas, da sindikat neha biti štacuna, pri čemer mu uha-jajo izpod roka poglavitne družbeno-politične naloge.

z-k

KRATKO TODA ZANIMIVO

BIRO ZA POSREDOVANJE DELA

Občinski ljudski odbor v Trziču je na zadnji seji sklenil ustanoviti Büro za posredovanje dela. Od biroja bo imelo delavstvo znatne koristi.

V TRZIČU BODO KUPILI
RENTGENSKI APARAT

Aparat bo stal 2.163.000 din. Sredstva za nakup bo v znesku 1,5 milijona dinarjev prispeval Zavod za socialno zavarovanje v Kranju. Občinski ljudski odbor Trzič bo dal tržiskemu Zdravstvenemu domu posojilo v znesku 1.563.000 din, kolikor še manjka za nakup aparata.

GRADNJA JAVNEGA KOPALIŠČA
V TRZIČU

Na zadnji občinski seji so odborniki izvolili poseben gradbeni odbor, ki ga tvorijo Karel Kravcar, France Markelj, Janez Kališnik, Mirko Majer in Ivo Pirih.

ŠKOFJA LOKA NA DAN MRTVIH

Občinski odbor Zveze borcev v Skofji Loki pripravlja žalno svečanost, ki bo v četrtek 1. novembra ob 10. uri pred domom Zveze borcev. Dom je z monumentalnim vzhodom in vklesanimi imeni padlih borcev obenem tudi spomenik. Spominu padlih se bodo pridružili z žalostinkami, s krajšim govorom in s poklonitvijo praporov družtev in organizacij. Na svečanosti bo sta sodelovala tudi godba na pihala KUD »Tone Sifer« in pevski zbor »Ivan Cankar«.

HUDA NESREČA PRI SREČANJU
DVEH VLAKOV

Otoče, 27. oktobra
V soboto ob 18.20 uri je prišlo na železniški postaji v Otočah do težke nesreče, v kateri je zgubil življenje 76 letni Franc Rode iz Kranja. Nesreča se je zgodila ob srečanju tovornega in osebnega vlaka. Prvemu se je ponesrečen izognil, medtem pa je po ne previdnosti padel pod kolesa drugega vlaka. Smrt je nastopila takoj.

TOVARNA KOS IN SRPOV V
TRZIČU POGORELA

V četrtek 25. oktobra so se v Tovarni kos in srpov vnele lakirne tekočine zaradi neprevidnosti nekega delavca. Plameni, ki so buhneli iz tovarne, so presegali višino tržiskega gradu. Kljub petnajstim curkom, ki so jih na tovarno usmerili domači in okoliški gasilci, je bilo mogoče rešiti samo okoliške hiše in skladišča. Škoda znaša okrog 15 milijonov dinarjev.

LJUDJE IN DOGODKI

Žaloigra na ulicah Budimpešte

Tragedija je pravzaprav preskromna beseda, da bi z njo opisali dogodke, ki so v dveh dneh pretresali glavno mesto Madžarske.

Začelo se je brez vsake zle slutnje. Budimpeštanska mladina je z odobravitvijo oblasti in partije organizirala mirne demonstracije, ki naj bi izrazile naklonjenost in podporo zgodovinski na Poljskem, hkrati pa bi z njimi podprli svoje zahteve za pospešeno demokratizacijo dežele. Te zahteve so strnili v 6 točk: neodvisnost Madžarske, proglasitev 15. marca za državni praznik v spomin na dan revolucije 1848. l., ponovno postavitve Imre Nagy-ja na položaj predsednika vlade, z delom uresničiti temelje nove gospodarske politike, novo vodstvo v partiji in vladi, odprto razpravo o dosedanjih napakah in javno klicanje na odgovornost tistih, ki so zanje odgovorni.

S temi gesli je šla mladina na ulice. Demonstracije so v začetku potekale mirno. Množica nekaj desetstosečev mladincev pa je rasla iz hipa v hip in je komaj pol ure po začetku štela že nekaj stotisoč ljudi. Napetost je rasla vzporedno z večanjem števila prebivalstva in vedno glasnejšimi protesti. Bilo je, kot da se je utrjala snežena kepa in se jela valiti v dolino rastočo vsako sekundo... In končno se je utrgal plaz!

Radio Budimpešta je takole opisal dogodke: »Oboroženi napad kontrarevolucionarnih band je ustvaril izredno hud položaj. Banditi so vpadli v podjetja, v javna poslopja in ubili mnogo državljane in pripadnikov oboroženih

sil in državne varnostne službe. Organi oblasti niso računali s krvavimi spopadi in so zato zaprosili za pomoč sovjetske čete, ki so po Varšavskem sporazumu nastanjene na madžarskem ozemlju.«

Oboroženi spopadi in krvavi neredi prave gotovo niso izbruhnili spontano. Po vesteh raznih poročevalcev lahko zaključimo, da so se med množico vmešali oboroženi provokatorji, ki jim je končno uspelo preusmeriti mirno demonstracijo v pravo bitko po ulicah madžarske prestolnice.

Iz provokatorskih vrst so se zaslišali tudi prvi strelji in pozivi za juriš na javna poslopja. Spotoma so razoroževali policijo in vojake in ko so oropali budimpeštansko tovarno orožja in vdrlj v neko vojašnico, se je orožje znašlo tudi v rokah tistih, ki so se priključili demonstracijam zgolj z mirnoljubnimi nameni. Množična psihoza je delovala kot strupeno mamilo, ki je potegnila za seboj tudi trezne in razsodne...

Kakšna je tragična bilanca teh dogodkov še ni docela jasno. Očividci poročajo, da ležijo kupi trupel pred Ministrstvom obrambe in Radiom Budimpešte, kamor so uporniki nckajkrat jurišali. Uspelo jim je prokretj celo v centr. studio budimpeštanskega radia in so se tam dolgo branili tudi potem, ko so jih enote vojske in policije popolnoma obkolile. Radio je medtem moral odhajati iz pomožnega studia. Cenilo, da je v teh neredih obležalo na ulicah ali pa bilo huje ranjenih nekaj tisoč ljudi.

Prva neposredna posledica nemirov so bile znatne spremembe v vladi in partijskem vodstvu. V CK madžarske partije so bili izvoljeni nekateri bivši voditelji, ki jih je rakošijevsko obdobje stalinizma nasilno potisnilo v ozadje. Na čelo vlade je prišel Imre Nagy, dan pozneje pa je Gőreja za menjal na položaju prvega sekretarja CK Janos Kadar. Oba nova voditelja sta bila šele pred kratkim rehabilitirana, potem ko jih je poprej rakošijevski režim odstranil iz CK in vlade na temelju lažnih obtožb. Prav zaradi tega in zaradi svojega ugleda, oba nova voditelja uživata široko zaupanje med narodom.

Kljub vsem tem spremembam, ki jih je madžarsko ljudstvo sprejelo z velikim olajšanjem, pa je bilo težko ustaviti voz, ki je zdrcnil po strmini navzdol. Imre Nagy je kot nov predsednik vlade pozval madžarski narod po radiu, odkoder je še nekaj trenutkov poprej bilo slišati odmeve streljanja, naj zagotovijo mir in red. Vsakomur, ki bi do določenega roka položil orožje, je Nagy zanjamil, da ne bo prišel pred naglo sodišče. Ostali pa bodo kaznovani s smrtjo.

Novoizvoljeni prvi sekretar CK Janos Kadar pa je izjavil, da je »vodstvo partije prežeto s trdno odločnostjo, da takoj po vzpostavitvi reda brez odlašanja odkrito pogleda v oči vsem perečim problemom, katerih rešitev je postala nujna. In to naloge želimo izvršiti z neobhodno poglobitvijo demokratizma našega partijskega, državnega in družbenega življenja,

upoštevajoč pri tem dejanske možnosti.«

Tragični dogodki bodo kmalu mimo, ostali bodo le sledovi dvodnevnih bojov po budimpeštanskih ulicah. Toda tudi te bo čas prerastel. Le eno bo ostalo neizbrisno: tragične izkušnje krvavih dogodkov, ki imajo svoje kati v temnih dneh stalinistične strahovlade nad madžarskim ljudstvom. Tega se novo vodstvo zaveda prav tako, kot je trdno odločeno, da ne bodo nikdar več dovolili, da bi se ponovile takšne žalovigre in vzroki, ki so pripeljali do njih.

»Ogorčenje množice so povzročile razne politične in gospodarske napake iz preteklosti.« je odkrito priznal predsednik Imre Nagy. »Odpravljanje teh napak brezpogojno zahteva splošno želja ljudstva in stanje v deželi. Novo vodstvo partije in vlada sta se odločila, da bosta potegnili najdaljnosežnejše izkušnje iz tragičnih dogodkov teh dni.«

Nagy je obetal, da bo v najkrajšem času predložil skupščini program reform z vseh najvažnejših področij madžarskega življenja. Ta program bo zahteval tudi ustrezne spremembe v vladi. Madžarska vlada pa bo prav tako predlagala razgovore z vlado Sovjetske zveze, v katerih bodo razpravljali o medsebojnih odnosih kakor tudi o umiku sovjetskih čet z madžarskega ozemlja.

Budimpeštanska žaloigra pomeni nedvomno konec mračnega obdobja stalinističnih metod pritiska v madžarskem javnem, partijskem in družbenem življenju. Zbuja pa tudi upravičeno upanje, da bo tudi prekrtnica in novo poglavje v smeri resnične demokratizacije dežele.

MARTIN TOMAZIC

Šport in telesna vzgoja Šport in telesna vzgoja Šport

Noben Kranjčan ne bo šel v Beograd

N O G O M E T

Zamujena priložnost

Kranj, 28. oktobra

Danes so se na II. državni gimnaziji v Kranju srečali po trije najboljši tekmovalci iz štirih slovenskih klubov. To tekmovalstvo je organizirala Namiznoteniška zveza, da bi določila štiril najboljši slovenske namiznoteniške igralce, ki bodo odšli na mednarodno prvenstvo v Beograd. Letos Kranjčani niso imeli sreče in se prav noben član Triglavove ekipe ni plasiral med prvo četvorico. Povedati moramo, da za Kranjčane ni nastopil Teran, ki je odšel na tekmovalstvo za Horvatom pokal v Kočevje. Največ uspeha je imela ekipa ljubljanskega Odreda, saj so se vsi trije Ljubljanci plasirali za tek-

movanje v Beogradu. Najboljše igre je pokazal član »Ljubljane« Tomažič, ki je zasedel prvo mesto. Bil je le enkrat poražen od svojega klubskega tovariša Kerna. Odlikovala sta se še Podobnik in Kocijan. Oba imata isto število točk, vendar je Podobnik zaradi boljše razlike dobljenih in izgubljenih setov pred Kocijanom. Četrti zastopnik Slovencev pa je član »Odreda« Tigerman. Preseneča pa slab plasman prvaka Gorenjske, Stana, ki je v Stražiču igral mnogo boljše kakor danes.

Rezultati prve četvorice:

Kocijan : Česen 2 : 1; Tomažič : Kocijan 2 : 0; Tigerman : Zajc 0 : 2; Podobnik : Stana 2 : 1; Kocijan : Zajc 2 : 1; Tomažič : Česen 2 : 1; Tigerman : Kocijan 2 : 0; Podobnik : Tomažič 0 : 2; Kocijan : Stana 2 : 1; Tomažič : Zajc 2 : 0; Tigerman : Česen 2 : 0; Podobnik : Kocijan 0 : 2; Kocijan : Petrovič 2 : 1; Kocijan : Plut 2 : 0; Tigerman : Tomažič 1 : 2; Podobnik : Česen 2 : 0; Tigerman : Stana 2 : 0; Podobnik : Zajc 2 : 1; Tomažič : Kern 2 : 1; Tigerman : Plut 2 : 0; Tigerman : Kern 2 : 0; Tomažič : Petrovič 2 : 1; Tomažič : Plut 2 : 0; Podobnik : Petrovič 2 : 0; Tomažič : Strum-

belj 2 : 0; Kocijan : Strumbelj 2 : 0; Tomažič : Kern 2 : 1; Tigerman : Plut 2 : 0; Podobnik : Plut 2 : 0; Kern : Podobnik 1 : 2; Kocijan : Jeram 2 : 0; Tomažič : Plut 2 : 0; Tomažič : Jeram 2 : 0; Tigerman : Strumbelj 2 : 0; Tigerman : Jeram 2 : 0; Podobnik : Strumbelj 2 : 0; Podobnik : Jeram 2 : 0.

Zadnji športni dogodki

ZVEZNA LIGA

RADNIČKI : LOKOMOTIVA 1:2
PARTIZAN : VOJVODINA 1:1
VARDAR : CRVENA ZVEZDA 0:2
HAJDUK : SARAJEVO 1:1
VELEŽ : BSK 2:2
BUDUČNOST : ZAGREB 2:0
DINAMO : SPARTAK 0:0

I. CONSKA LIGA

RIJEKA : JADRAN 5:0
TREŠNJEVKA : LJUBLJANA 1:1
TURBINA : TEKSTILAC 0:1
ODRED : ULJANIK 1:1
GRAFIČAR : METALAC 0:2
SPLIT : ŠIBENIK 2:3

LJUBLJANSKO - PRIMORSKA LIGA
ILIRIJA : SLOVAN 0:3
IZOLA : KRIM 2:2

TRŽIČ : GRAFIČAR 0:1 (0:1)

Tržič, 28. oktobra

Igrišče Tržiča. Gledalcev 1000. Vreme hladno in deževno. Igrišče blatno in težko za igro. Sodnik: Gvardjančič iz Ljubljane. Strelec Kroupa (Grafičar) v 5 min.

Ognjevit pristaši tržiške nogometne enajstorce so v današnji tekmi z Grafičarjem pričakovali vsekakor boljši rezultat, zlasti še po neodločeni igri Tržiča preteklo nedeljo v Ljubljani s Krimom. Do tega bi morda tudi prišlo, če ne bi Dornik povsem po nepotrebnem zrušil že takoj v začetku igre srednjega napadalca Grafičarja Kroupa, za kar je sodnik upravičeno dosodil 11-metrovko. Kaže, da je bil prejeti gol za Tržičane usoden.

Ves prvi polčas so bolj ali manj prevladovali na igrišču igralci Grafičarja, medtem ko je Tržič le od časa do časa prišel na polovico gostov. Zlasti srednjemu napadalcu Peternelju danes, kot kaže, ni šlo in je očitno igral brez volje.

V drugem polčasu so Tržičani zagrali izredno borbeno in skušali nadoknaditi zamujeno. Delna sprememba v napadu, kjer se je zlasti odlikoval

s požrtvovalno igro mladi Krašovec, je obrodila uspeh, dasiravno niso dosegli gola. Vsi napadi domačinov so se razbijali ob trdni obrambi gostov.

Igra ni bila lepa. Zlasti Tržičanom se je poznalo, da so v Ljubljansko - primorski ligi šele novinci. Grafičar je igral veliko bolj povezano in tudi tehnično je prekašal domačine.

Morda bi bil najbolj pravičen neodločen izid tekme.

Sodnik Gvardjančič je vodil tekmo v prvem polčasu zelo avtoritativno, v drugem polčasu pa je kazalo, da od časa do časa izgublja igro iz rok. Grešil je tudi, čeprav ne na škodo izida tekme, in le malo je sodeloval z mejnima sodnikoma.

Igra je bila od časa do časa surova, katero pa so tudi podpihivali nekateri prenapetosti. Takim vsekakor ni mesto na igrišču.

Od domačih igralcev je treba zlasti pohvaliti Štruklja, Dornika, Slepčeviča in Krašovca.

Domačin so igrali v naslednji postavi: Štrukelj, Zupan, Dornik, Zaletel, Slepčevič, Ivankovski, Špehar, Eler, Peternelj, Custovič, Krašovec. A.

S S O D I Š Č A

„V kalnem so ribarili...“

Poneverbe, zloraba položaja in nevestno gospodarjenje so povzročili »Ribniku« na Jesenicah preko 4.800.000 dinarjev škode

Na ljubljanskem okrožnem sodišču je prišlo v preteklih dneh do kazenskega procesa proti bivšemu direktorju podjetja »Ribnik« na Jesenicah, Zvonku Janežiču in šefu računovodstva, Jožetu Čebulju, ki sta bila obtožena, da sta s svojim neodgovornim in razsipnim poslovanjem, zlorabljanjem položaja in poneverbami povzročila podjetju okoli 5 milijonov dinarjev škode. Obširni dokazni postopek, na katerem sta obtožena krivdo le domala priznala, je v bistvu potrdil utemeljenost obtožbe in pokazal, da sta bila pri »Ribniku«, ki so bavi z eksportom polžev, žab, želv in rib, zaupana najodgovornejša gospodarska položaja osebam, ki nista imela niti moralnih niti vseh strokovno - tehničnih kvalitet, ki so potrebne za uspešno vodstvo takšnih podjetij.

Razprava je razkrila vrsto nerednosti in manipulacij in nam je ponovno pokazala, kako bi postavili na odgovorna gospodarska mesta osebe s sposobnostmi in kvaliteta, ki nam lahko zajamčijo vestno delo. Če bi pri »Ribniku« povprašali le po potrdilu o neoporečnosti računovodje Čebulja, bi ga jim ta ne mogel predložiti, saj je bil zaradi špekulacije in prisvajanja splošnega ljudskega premoženja obsojen že na večletno zaporno kazen.

Obtožencema je bilo dokazano, da sta grobo zlorabljala svoj položaj v podjetju. Tako je Janežič od konca decembra 1954 pa do konca decembra 1955 predložil Čebulju pa odobril, obračun številnih Janežičevih potovanj v inozemstvo, po katerem je dobil Janežič na dnevnicah 23.657 din preveč. Na račun reprezentančnega sklada je bilo v letu 1955 potrošenih 500.000 din, pri čemer je bilo zaradi razsipanja denarja podjetje oškodovano za najmanj 200.000 din. V letu 1955 je dalje Janežič odredil Čebulju pa odobral, da sprovaja obračune za vožnje z avtomobilom na takih relacijah, na katerih bi se podjetje prav lahko poslužilo cenejših vozil sredstev. »Ribnik« je bil samo pri tem oškodovan za okoli 400.000 din.

Objestnost

Pri sodišču v Kranju se je zagovarjala skupina obdolžencev, ker je s silo skušala preprečiti organom Ljudske milice, da bi opravili uradno dejanje. Skupina se je letos maja ponoči peljala z vozom domov brez luči. Na opozorilo organov Ljudske milice, naj voz ustavijo, se niso odzvali in miličnik je moral teči za njim in sam ustaviti voz s tem, da je konja prijel za uzo. Medtem je že P. S. miličnika razžalil in ga udaril po glavi. Skočil je nato z voza in v pretepu miličnika vrgel po tleh. V tem pretepu so sodelovali tudi drugi, ki so oba miličnika žalili. Seveda je pri tem odigral svojo vlogo spet alkohol.

Storilci so bili kaznovani od 7 do 17 dni zapora, pri čemer je bila vsem, razen enemu izrečena pogojna kazen v opozorilo, da so tudi v veselem razpoloženju in za prvomajske praznike dolžni spoštovati zakonite predpise in svojo obnašanje prilagoditi zahtevam družbe.

Obtožena sta dalje brez vsakega pooblastila podjetja znižala na lastno pest ob dobavi preko 30.000 kg školjk tovarni gumbov v Kamniku, ceno školjkam od 70 na 35 din in pri tem povzročila »Ribniku« nadaljnjo škodo 1.121.000 din.

Razen tega je Janežič v letu 1955 odobril Čebulju pa si izplačal nadure v skupnem znesku 138.783 din, čeprav po tarifnem pravilniku Čebulj kot šef računovodstva, do plačila nadur ni bil upravičen. Janežič je dalje v septembru 1954 priznal neki švedski firmi bonifikacijo 240 kg rakov v vrednosti 83.000 deviznih dinarjev in to na račun mortalitete, čeprav je firma ni reklamirala. V tej manipulaciji je bila prikrita usluga zastopniku inozemske firme, za katero je vedel tudi Čebulj, ki je pa posel kljub temu knjigovodsko izpeljal. Meje svojih uradnih pravic sta oba prekoračila tudi s tem, da sta sprovajala svojim uslužbencem, ki so se vozili na službeno mesto, izplačilo vseh vozniških stroškov, dasti bi po tarifnem pravilniku morali uslužbenci te stroške nositi od zneska 600 din sami. Podjetje je bilo s tem spet oškodovano za 25.000 din.

Janežič je razen tega v letu 1955

Usluženca pri poslovalnici »Globus« na Jesenicah nista mogla dolgo prikrivati nevestnosti

Zaradi malomarnosti nekaterih uslužbencev in slabe organizacije dela, so morali pri poslovalnici špedicijskega podjetja »Globus« na Jesenicah plačevati železnici v drugi polovici leta 1954 in deloma 1955 visoke penale. To so bili stroški zaradi neupravičenih stojnin in dodatnih prevoznih stroškov, ki so jih zakrivil predvsem nekateri uslužbenci zaradi napačnih deklaracij vagonskih pošiljk. Razumljivo, da podjetje za take izdatke, v kolikor niso bili upravičeni, ni imelo razpoložljivih finančnih sredstev; krivci pa stroškov niso hoteli poravnati.

Zato sta nekdanji poslovođa Cvetko Orel in blagajničarka Irena Gluhar prevajala te izdatke na naročnike špedicijskih uslug. To sta napravila tako, da sta zaračunala komitentom razen stvarno opravljenih uslug, tudi take storitve, ki jih podjetje dejansko ni naredilo. Razliko med dohodki pa sta odvajala v tako zvani črni fond, s katerim sta oba brez kontrole razpolagala. Ker so plačevali odjemalci vse usluge neposredno na tekoči račun direktorja v Ljubljani, poslovalnica pa razen blagajniškega maksimuma ni razpolagala z gotovino, sta zbirala sredstva na drug premeten način, pri čemer se je odlikovala zlasti Gluharjeva. Finančna inšpekcija, ki je pregledala delo v poslovalnici, je ugotovila, da je podjetje najemalo za nakladanje, razkladanje in druga opravila priložnostne delavce, ki jih je Gluharjeva plačevala dnevno. Za izplačevanje pa ni izpolnjevala plačilnih list, temveč je delala na podlagi računov, ki so jih morali delavci po njenem naročilu v večih izvodih pod-

pristati tudi na to, da so inozemski kupci na podlagi svojih reklamacij za poslano blago odtegovali kar sami bonifikacije brez zadostnega dokumentiranja, zaradi česar je bil centralni devizni sklad pri NB oškodovan za najmanj 123.000 din.

Cebulju pa je bilo moč še dokazati, da je v začetku leta 1955 dvignil v blagajni podjetja 15.000 din kot odškodnino za neizkoriščen dopust v letu 1954, čeprav je bil zaposlen šele od aprila 1954. dalje.

Sodišče je končno spoznalo Janežiča in Čebulja za krivca še nevestnega dela v službi, ker nista zahtevala od nekaterih inozemskih kupcev primerne jamstva, zaradi česar je bil del dobav neplačan, oziroma celo neizterljiv. Te terjatve dosegajo 1.497.000 dinarjev. Čebulju pa se je izdal očitati tudi opustitev organizacije pravilne in zanesljive evidence v podjetju, zlasti pa še glede mortalitete in kala, poskrbel pa tudi ni za ažurno obračunavanje akontacij z raznimi odkupnimi postajami podjetja v južnih republikah.

Oba pa sta zakrivila še poneverbo vsote 120.000 din, ki sta jo dvignila formalno za nakup rakov; a nato razdelila med seboj in porabila za svoje potrebe.

Za vsa ta dejanja in opustitve, s katerimi sta zakrivila zlorabo uradnega položaja, nevestno delo v službi in poneverbo ter še za nekaj manjših deliktov, je prisodilo sodišče Janežiču 4 leta, Čebulju pa 4 leta in 6 mesecev zapora. Oba obtožena čaka seveda še civilnopravna odgovornost za povzročeno škodo.

J. F.

pisati naprej, ne da bi bila označena vsota. Del dvignjene dohodnine je nato izplačala delavcem, medtem ko je razliko odvajala v črni fond.

Tako je odjemalcem preveč zaračunala med letom 1954 najmanj 32.519 dinarjev, leta 1955 pa 25.821 dinarjev. O dejanskih dohodkih in izdatkih črne fonda pa je sploh nemogoče govoriti, ker nista vodila nobene evidence. Za Gluharjevo ni bilo mogoče ugotoviti, če si je gotovino iz črne fonda prisvajala, ugotovljeno pa je, da je Cveto Orel vzel 2000 dinarjev. S tem denarjem je plačal raznim ljudem 5 steklenic slivovke, razen tega pa je porabil 16.120 dinarjev za plačilo stojnin in dodatnih prevoznih stroškov, ki so nastali deloma po njegovi krivdi, deloma pa po krivdi drugih uslužbencev.

Zaradi teh dejanj sta se Cvetko Orel in Irena Gluhar zagovarjala pred sodiščem v Radovljici. Orel je bil obsojen na 4 mesece in 15 dni zapora, Irena Gluhar pa na 7000 din denarne kazni. Razen tega bosta morala plačati še stroške kazenskega postopka — Orel 8000 in Gluharjeva 5000 dinarjev.

Kaj čudno luč mečejo omenjene ugotovitve tudi na direktorjo podjetja »Globus« v Ljubljani, ker sta oba povedala, da se poslužujeta sličnih načinov za kritje neupravičenih stojnin in prevoznih stroškov tudi ostale poslovalnice. Kasnejše ugotovitve kažejo, da plačilnih list niso uvedli zato, da so se izognili plačevanju prispevka za socialno zavarovanje v znesku 134.035 dinarjev, kar je bilo prijavljeno gospodarskemu sodišču.

—c

Toča golov v Solkanu

TRIGLAV : BRANIK 8:2 (4:1)

Solkan, 28. oktobra

Na razmočenem in za igro težkem igrišču v Solkanu, je danes »Triglav« iz Kranja visoko premagal enajstoročno domačega »Branika«. Med vso igro je rahlo deževalo. Po tej zmagi je Triglav še vedno krepko v vodstvu Ljubljanske - primorske nogometne lige. Skoraj ves čas tekme je pripadal Triglavu, ki je sicer nervozno začel in šele v 10 minuti po Horvatu prišel v vodstvo. Do konca polčasa so igralci »Triglava« še trikrat zatresli »Branikovo« mrežo. Zaradi nesporazuma o obrambe »Triglava« so domačini po desni zvezi dosegli gol.

V drugem polčasu je »Triglav« še močneje napadel in imel vrsto priložnosti, od katerih pa je izkoristil le štiri. Po premoči bi »Triglav« lahko zmagal z dvoštevilčnim rezultatom.

Prikazana igra obeh enajstoric sicer ni bila lepa, bila je ostra in od časa

do časa surova. Vodečemu v lestvici »Branik« ni predstavljala resnejšega nasprotnika.

Od gostov je bil najboljši Brezar II. Gole so dosegli: Horvat I, Štular I, in Mihelič 6.

Sodil je sodnik Čeh z Jesenic zadovoljivo.

Točka za Mladost

MLADOST : NOVA GORICA 3 : 3 (1 : 2)

Kranj, 28. oktobra

V današnji tekmi z »Novo Gorico« si je »Mladost« z borbeno in požrtvovalno igro priborila dragoceno točko. »Nova Gorica« je bila sicer tehnično boljša, toda domačini so to nadomestili s prisebnostjo in hitrostjo. Precejšen del krivde za neuspeh Goričanov nosi slab vratar.

»Nova Gorica« si je že takoj v začetku igre hotela zagotoviti zmago, toda dobra obramba »Mladosti« je vedno uspešno intervenirala. V petnajsti minuti so domačini napravili hiter predor. Košnik je približno s 25 m streljal v prečko. Odbito žogo je Dornik prisebno potisnil v mrežo. V naslednjih minutah je gostom uspelo izenačiti in preiti v vodstvo.

Drugi polčas je prav tako potekal v precejšnji premoči »Nove Gorice«. Kmalu po začetku je levo krilo na lep predložek z glavo doseglo tretji gol. Vse je kazalo, da bo »Mladost« kapitulirala. Toda njeni napadi so postajali vedno nevarnejši. Iz gneče pred golom so znižali rezultat na 2:3. Pri tretjem голу je sicer nasprotnikov vratar žogo prestregel, vendar se je pod njim skotalila v gol. Obe moštvi sta imele še kopico lepih priložnosti, vendar jih je oviral slab teren. S.

TRIGLAV B : LOČAN 3 : 2 (1 : 0)

Kranj, 28. oktobra

Pred maloštevilnimi gledalci je bila na igrišču Triglava odigrana tekma med Ločanom in Triglavom B. Obe moštvi sta pričeli z mlečno in nezanimivo igro, ki do konca polčasa ni prinesla nobenega rezultata. Tik pred zaključkom je Gajšku uspelo doseči rezultat polčasa. V drugem delu igre so domači že takoj v začetku močno napadli in kmalu dosegli dva gola. Ločan je z enajstmetrovko znižal rezultat na 2:1. Za tem pa je Gajšek tudi z enajstmetrovko dosegel tretji gol. Po tem голу so se Ločani razželeli in znižali rezultat na 3:2. Do konca se je igra razvijala le na Triglavovi polovici, vendar je ostala premoč neizkoriščena. Kranjčani bi lahko rezultat povisali, vendar je Gajšek z 11 metrov zgrešil vrata.

»PARTIZAN« NAKLO : TRŽIČ B 0:1 (0:1)

Tržič, 28. oktobra

Danes dopoldne je bila v Tržiču kot predtekma k tekmi Tržič : Grafičar Ljubljana odigrana nogometna tekma med domačim nogometnim klubom Tržič B in nogometnim klubom »Partizan« iz Nakla. Zmagali so Tržičani z rezultatom 1:0 (1:0). Moštvi iz Nakla kljub požrtvovalni igri ni uspelo v rezultatu izraziti svoje očitne premoči.

MENGES : DUPLICA 2 : 1

Nogometna enajstorka »Partizana« Menges je po neodločeni igri s »Kamnikom« napravila ob zaključku prvenstva novo presenečenje. Na Duplici je po živahni igri premagala z 2:1 tamonjco »Svobodo«, ki je na prvenstveni lestvici na drugem mestu. S to zmagijo je Menges dokazal, da uspeh proti »Kamniku« ni bil slučajen.

Mali oglasi

Prodaj bel emajliran štedilnik »Tobi« skoraj nov, levi. Šenk Marija, Hrib 5, Preddvor.

Kupim takoj vselivo enodružinsko hišo v Centru Kranja. Plačam takoj. Ponudbe oddati na upravo lista.

Ponudbe oddati na upravo lista. — Kupim neuporabljiv živalni stroj. — Ponudbe oddati na upravo lista.

2 nove gume velikosti 525 krat 15 zamenjamo za druge, velikosti 600 krat 16 ali 550 krat 16. Razliko doplačamo. Kmetijska zadruga Voklo.

Uslužbenec srednjih let išče prazno ali opremljeno sobo na območju mesta Kranja. Naslov v oglasnem oddelku.

Sprejememo takoj večje število zidarjev, pričenih zidarjev in delavcev. Skupna samska stanovanjska za-gotovljena. Gradbeno podjetje »Gra-ditelj«, Ljubljana, Smartinska c. 64b.

Preključem kar sem žaljivega in hereničnega govoril o Katarini Hro-vat stanujoč v Vrhnjah ter se ji za-hvaljujem, da je odstopila od tožbe. Prešern Janez, Vrnje pri Radovljici.

Prodaj 5000 kg krmilne pese. Na-slov se dobi v KZ Bitnje.

Kino

KINO »STORŽIČ« KRANJ
29. oktobra, ameriški film »Praznik v Rimu« ob 16., 18. in 20. uri — zad-njikrat. V glavni vlogi Gregory Peck, Audrey Hepburn.

30. in 31. oktobra, italijanski film »Deset ljubavnih pesmi« ob 16., 18. in 20. uri. V glavni vlogi Brunella Bovo.

KINO »RADIO« JESENICE
29. in 30. oktobra, ameriška psiholo-ška drama »Bojišče« ob 18. in 20. uri. V glavni vlogi Van Johnson, Jon Ho-diak in Ricardo Montalban — zadnji-krat.

31. oktobra, premiera ameriškega fil-ma »Mladi begunc« ob 18. in 20. uri.

KINO »PLAVŽ« JESENICE
30. oktobra, ameriški barvni film »Bobni preko reke« ob 18. in 20. uri. V glavni vlogi Avdie Murphy, Lisa Gaye, Valter Brennan in Mara Corday — zadnjikrat.

KINO ZIROVNICA
31. oktobra, ameriški barvni film »Bobni preko reke« ob 20. uri.

KINO RADOVLJICA
30. in 31. oktobra, češki ljubavni film »Divja Barbara« v torek ob 20. uri, v sredo ob 17.30 uri.

Gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Ponedeljek 29. oktobra ob 19. uri — red »Tekstilna šola« Kranj Anton To-maž Linhart »Ta veseli dan ali Mati-ček se ženi«.

Torek 30. oktobra ob 16. uri — Red D in izven. Ivan Cankar: »Hlapci«. — Opozarjamo občinstvo, da so vstopnice še na razpologo.

Objave

OBVESTILA
Občinski odbor ZB Radovljica ob-vešča prebivalce, da se vrše na Dan mrtvih 1. novembra 1956 žalne kome-moracije (žalne proslave za padle bo-roe in talce) in sicer: ob 9. uri v Dra-gi, ob 10. uri na skupnem grobišču v Begunjah in ob 11.30 uri v parku pred grobnico v Radovljici. Iz postaje Lese

in Radovljica redna avtobusna zveza z Begunjami vsake pol ure.

Vabimo svoje padlih in ostalo ob-činstvo, da se komemoracije polno-številno udeleže.

Občinski odbor ZB Radovljica

Vse pevce in pevke, ki imajo vese-lje do zborovskega petja, vabimo, da se vključijo v zbor F. Prešerna. Pri-javite se do 15. novembra vsak torek ali petek ob 19.30 v Glasbeni šoli Trubarjev trg 3/1.

OBJAVA
Vabimo člane — zasebne obrtnike — da nam čimprej dostavijo izpol-njene pristopne izjave za članstvo v Skladu za vzajemno pomoč samostoj-nih obrtnikov (Socialno zavarovanje) ter si tako zagotovijo priznanje do 10 let prejšnje delovne dobe oz. samo-stojnega izvrševanja obrti, za pokoj-nino.

Prijave skupaj z vpisnico v znesku 500 din dostavite Obrtni zbornici Kranj, ali pa njeni pisarni v Radov-ljici in Škofji Loki.

Prijave z vpisnico lahko oddaste tu-đi na pododborih zbornice in sicer: Bled — Vidic Janez, Soboplesk, Bled. Bohinj — Jensterle Jernej, Krojaštvo »Sloga«, Boh. Bistrica.

Cerklje — Bobnar Franc — kolar, Cerklje.

Gorenja vas — Bevk Franc, Mizarstvo KZ Sovodnje.

Jesenice — Kavčič Zdravko, krojač, Jesenice.

Tržič — Primožič Avgust, mizarstvo, Tržič.

Zelzniki — Nastran Vinko, čevljar-ska zadruga »Ratitovec«, Studeno.

Ziri — Zajc Pavel, Čevljarstvo »Met-ka«, Ziri.

Sredi novembra bo v Kranju dvo-dnevni seminar iz snovi, ki je pred-pisana za teoretični del mojstrskega izpita. Vabimo obrtne pomočnike, ki nameravajo polagati mojstrski izpit, da pismeno prijavijo udeležbo na se-minarju do 5. novembra 1956.

Obrtna zbornica okraja Kranj

RAZPIS
Na osnovi 5. člena Uredbe o investicijskih posojilih in smernicah ObLO Kranj razpisuje Komunalna banka v Kranju po sklepu UO z dne 12. 10. 1956

PRVI NATEČAJ
za trgovino
za investicijska posojila iz družbene investicijskega sklada ObLO Kranj.

I. Na prvem natečaju se bodo dajala investicijska posojila v naslednje namene:

a) nabava notranje opreme,
b) adaptacija poslovnih lokalov.

II. Tega natečaja se lahko udeleži-jo trgovska podjetja, ki imajo svoj se-dež na teritoriji ObLO Kranj in bo-do na tem teritoriju tudi izvajala in-vesticije.

III. Posojila se bodo dajala pod po-gojem, da bo z zaprosenim posojilom in ostalimi razpoložljivimi sredstvi prosilec oz. njegovega poroka zago-tovljena dokončna izgradnja investicijskega objekta.

IV. Prošnja za posojilo mora vsebo-vati podatke in dokumentacijo, ki so predpisani v 16., 17. in 18. členu Ure-bde o investicijskih posojilih Uradni list FLRJ št. 31/56, vložiti se pa na obrazcu Komunalne banke.

V. Prosilec investicijskega kredita mora ponuditi najmanj minimalno obrestno mero 1% in rok vrnitve po-

sojila, ki pa ne sme biti daljši od 10 let.

VI. Pri dodeljevanju posojil se bo upoštevala možnost odplačevanja po-sojil in ponujena obrestna mera, ven-dar pa se bo posojilo odobrilo pred-vsem tistim prosilecem:

1. ki s svojim prometom in vloženimi sredstvi dosegajo boljši poslovni uspeh.
2. ki ponudijo iz svojih sredstev večji prispevek k predvidenim investicijskim stroškom.
3. ki ponudijo najkrajši odplačilni rok.
4. katerih investicije se smatrajo z ozirom na splošne potrebe najnu-jnejše.

VII. Za posojilo se lahko prosi le tedaj, če del sredstev, ki jih je treba plačati s posojilom, ni manjši kot 100 tisoč dinarjev.

VIII. Prošnja za investicijsko posoji-lo s potrebnimi dokumenti je treba vložiti v enem izvedu pri Komunalni banki v Kranju. Prošnji je treba pri-ložiti mnenje pristojne Trgovinske zbornice.

IX. Prošnja je treba vložiti v 15 dneh od dneva objave.

V Kranju, dne 29. oktobra 1956.

Komunalna banka — Kranj

OBVESTILO
DPD »Svoboda« Stražišče bo pričelo z nadaljevalnimi tečajji angleškega je-zika: za odrasle vsak torek ob 19. uri, za mladino vsak četrtek ob 16. uri v Domu Svobode v Stražišču. Po-trebno je že neko minimalno poznavanje angleškega jezika.

Zene in žensko mladino vabi k pri-stopu ženski pevski zbor.

Prijave sprejema tajništvo »Svobo-de« Stražišče v osnovni šoli Straži-šče).

Gibanje prebivalstva

V KAMNIKU
Rodile so: Pavla Vidic, Olševsek 8 — dečka, Marija Hribar, Novi trg 45 — dečka, Marjeta Korošec, Slandrova 2 — dečka, Stanislava Vrhovnik, Za-price 51 — deklico, Marija Kladnik, Mekinje 14 — dečka, Ivanka Repič, Je-ranova 15 — dečka, Marija Mavrič, Perovo IKS — deklico, Marija Korošec, Mekinje — dečka, Frančiška Pol-janšek, Slandrova 6 — deklico in Ma-rija Sunkar, Zaprice 50 — deklico.

Poročili so se: Franc Oražem, šofer iz Trobelna 4 in Ivana Slapar, tov. delavka iz Sp. Palovč 19; Franc Krznar, mizarski pomočnik iz Duplice blok št. 3 in Terezija Terbovšek iz Du-plice blok št. 3; Franc Korošec, tov. delavec in Marija Serko, tov. delavka oba stanujoča Graben 40; Janez Drole, mizar iz Zg. Tuhinja 22 in Marija Ku-har, tov. delavka iz Zaprice 35; Jernej Spruk, tov. delavec — usnjar s Hriba 11 in Valentina Smit, uslužbenka iz Novega trga 95; Ivan Speh, mizarski pomočnik iz Ljubnega in Ana Trojan, tov. delavka iz Zaprice 19; Jakob Uča-kr, mizar iz Huđega 28 in Marija Suštar, tov. delavka iz Duplice 30; Ju-rij Mihelič, mizar iz Olševka 6 in Ma-tilda Klanšek, tov. delavka iz Tunje 28; Janez Krušič, tov. delavec iz Stra-nja pri Ptuj in Jožefa Lipovšek, tov. delavka iz Vel. Rakitovca, oba stan-ujoča na Duplici; Milan Razdevšek, les-ni tehnik iz Tomaške vasi pri Slo-venjgradcu in Ana Stebe, tov. delav-ka iz Gmajnice 10; Viljem Vrtičnik, strojnik iz Srednje vasi 10 in Vida Berlec, kmetijska delavka iz Srednje vasi 31.

ZIVILSKI TRG V KRANJU

Dan mrtvih se bliža. Zato je bil pet-kov živilski trg v Kranju kar zasut z raznobarnimi krizantemami. Cena? — Visoka! Od 50 do 80 dinarjev za ko-mad.

Ostale cene: zimška jabolka 28 do 30 din, hruške 30; kostanja je bilo do-volj po 20 do 25 din za liter, kuma-ric 30, solata — endivija 40, čebula 90 do 100 din, krompir 11 do 12 din, fižol 50 din za liter.

Trg je bil na splošno »dobro zalo-žen«!

V KAMNIKU
Sobotni živilski trg v Kamniku je bil v znamenju praznika Dneva mrtvih. Na trgu je bilo mnogo svežega cvetja. Še več pa raznih košaric in vencev z umetnim cvetjem. Najdražje so bile po 200 din. V splošnem so bile cene nespremenjene, vendar je bilo pri ne-katerih živilih opaziti rahlo padanje cen. Tako so jajca prodajali po 20 do 23 din, medtem ko so bila prejšnji teden še po 25 din. Mnogo je bilo na trgu svežega surovega masla v četrtin-skih zavitkih po 100 din. Dovolj je bilo endivije in razne zelenjave. Zelo lepa spinača je bila po 100 din za kg. Tudi orehovi je bilo dovolj po 60 din liter, kostanj pa je bil po 20 din liter. Hruške drobne in vodenice so obdržale svojo ceno 25 din, prav tako pa tudi jabolka 30 din za kg.

V ŠKOFJI LOKI
Na loškem trgu je v soboto prevla-dovala solata, zelje v glavah in jabol-ka. Vedno manj pa je krompirja, ker so se gospodinjice že oskrbele za zimo. Vse več pa je različnih gozdnih plo-dov, predvsem kostanja. Danes so prvič prodajali kislo zelje dobre kakovosti in z njim konkurirali mestni trgovini z zelenjavo. (Na trgu 50 din, v trgovini po 65 din za kg).

Kaj ima na sporedu

Radio Ljubljana
Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6.00, 7.00, 13.00 in 22.00 uri. Od-dajo »Zeleni ste — poslušajte« poslušajte vsak dan ob 14.40 uri. Kmetij-ski nasveti in kmetijska univerza so na sporedu vsak dan ob 12.30 uri.

PONEDELJEK, 29. OKTOBRA
11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — a) Kristina Brenk: Samoten grob — b) Marja Cerkovnik: Ce-ni mame.

11.35 Slovenske narodne pesmi pojo: Vokalni kvintet Niko Stritof, Go-renjski vokalni kvintet in Vrh-niški kvartet.

12.40 Igra ansambel domačih pesmi in plesov.

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — a) Dušica Manojlovič: Za do-movino — b) Miro Petrovič: Imperator.

15.40 Utrinki iz literature — Victor Hugo: Pomorščaki.

16.00 V svetu opernih melodij.

18.00 Družinski pogovori.

18.30 Radijska univerza — Dr. Vital Manojlin: Orientacija glede vre-mena v gorah.

18.45 Cl. Debussy: Otroški kotiček (iz-vaja pianistka Ilse von Alpen-heim).

20.00 Mladinska oddaja.

20.20 Koncert Münchenskega komorne-ga orkestra, dirigent Hans Stadl-mair.

TOREK, 30. OKTOBRA
8.30 Radijski roman — William Woods: Manuela — XV.

V prodaji so bile tudi krizanteme, srednje kakovosti. (Prvovrstne bodo verjetno naprodaj v sredo). V veljavi so bile sledeče cene: krompir od 12 do 15 din za kg, zelje v glavah 20 din za kg, repo cela 3—5 din za kom, repa kislja 15 din merica, solata 35—50 din za kg, jabolka 25 din za kg, hruške 25—40 din za kg, rdeča pesa 35 din za kg, kostanj 40 din za kg, spinača 20 din za merico, por 5 din za komad, jajca 22 din za kom., motovilec 20 din za merico, cvetača 70 din za kg, česenj 5 din glavica, čebula 100 din za kg, piščanci 250 din za kom. in grozdje — izabela po 35 din za kg.

V TRŽIČU
Tudi zadnji sredo je bila tržiška tržnica zadovoljivo založena z blagom. Cene so bile v primeri s ce-nami v trgovinah sledeče: mleko na tržnici po 30 din liter, surovo maslo na tržnici po 560 do 600 din kg, v mle-karni po 560 din. Kostanj na tržnici po 40 din za liter, jajca na tržnici po 23 din komad, v trgovinah po 20 do 22 din, jabolka na tržnici po 30 do 40 din, v trgovinah po 45 din za kg, krompir na tržnici po 14 din, v trgovini ista cena, zelje v glavah po 25 din. Ajdova moka je na tržnici po 80 din za liter, v trgovini po 110 din za kg; v trgovini je slabše kvalitete. Čebula na tržnici po 100 din za kg, v trgovini po 95 din. Piščance so prodajali po 250 do 300 din, kokoši po 500 do 600 din.

NA JESENICAH
Od srede do sobote se tržne cene na jeseniškem trgu niso spremenile. Vi-soki datum in deževno vreme sta šte-vilo branjev na trgu skrbili na mi-nimum. Poleg ostalih živil so bile na trgu tudi razne rože za okrasitev gro-bov ob Dnevu mrtvih. Pričakujejo, da bo trg bolj založen v prihodnjih dneh.

8.50 Pisana vrsta slovenskih narod-nih pesmi.

9.15 Govorna oddaja.

10.30 Jezikovni pogovori (ponovitve).

10.45 Glasba iz revijskih filmov.

11.15 Za dom in žene.

11.30 Virtuosne solistične skladbe.

12.40 Friderik Chopin: Variacije na temo iz Mozartove opere »Don Juan« za klavir in orkester.

13.30 Pester operni spored (odlomki iz oper Carmen, Cavalleria rustica-na in Seviljski brivci).

14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehni-ke.

18.00 Sportni tednik.

20.00 Domače aktualnosti.

20.10 Zborovske skladbe V. Ukmarja na besedila S. Kosovele poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skoberneta.

20.30 Radijska igra — Čehov: Vžigali-ca pod posteljo.

SREDA, 31. OKTOBRA
11.35 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitve) Dušica Manojlovič: Za domovino — b) Miro Petro-vič: Imperator.

12.40 V tričetrtinskem taktu.

17.10 Sestanek ob petih.

18.15 Skladbe slovenskih avtorjev po-je Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška.

18.30 Zunanje — politični feljton.

18.40 Iz zakladnice svetovnih samo-spevov.

19.45 Jules Massenet: Thais, opera v 3. dejanjih.

39 TROPSKA SIMFONIA

Tako nenadno, skoro brutalno, kakor je vstal dan, se vzbu-di v njem tudi živalstvo, ki je do zdaj spalo, z vso silo. Tu in tam se dvigajo nad reko ogromni gozdni velikani, zastoj pa se ozirajo po palmatih. Palmetto je drevo, po gradnji po-dobno bezgovec. Posakaš ga v nekaj minutah in brez velikega truda lahko izkopljete iz sredine mehki stržen, pa imaš za silo čoln, krhek sicer, vendar dosti varen za previdno obalno plovo-bo. Ah, da bi imel kanu ali vsaj palmetto! Koliko napora bi si prihranil!

Toda, kaj leži tam v ločju? Kača, dobra dva metra dolga debela kot moja nadlaktica, s srčasto glavo. Z grozečimi, sre-pimi očmi leži tu in čaka. Ali je tiste vrste, ki je pila Ju-lesa? Kako bi človek mimo? Na eni strani ob njej se razpro-stira gosto trnjevo grmičje, ki bi ustavilo še tako izkušnega India, na drugi strani pa globoko močvirje, ki bi v nekaj tren-utkih požrl vsako živo bitje. Ne kaže mi torej drugega kot obrniti se in iskati drugo pot. Rečeno — storjeno. Toda razka-čeno, presunljivo sikanje me kar zasuče, da se spet obrnem z obrazom proti njej! Dvignila je zlobno glavo, jezik ji šviga iz gobca — potem pa se spet pomiri, položi glavo na tla, in nepre-mično zre vame. In igra se je ponavljala, kakor hitro sem se ganil. S kačami sem imel že večkrat opraviti, srečaval sem jih tudi, ko sem se mudil v brazilskem pragozdu, zato so mi znane njihove navade in kako je treba ravnati z njimi. Kaj je bestija nameravala? Sodeč po obsežnosti njenega trupa, ni bilo dolgo, odkar je žrla, zato najbrž posebno lačna ni bila in tudi ne kaj posebno gibljiva in prožna. Znano je, da kače ne vidijo posebno dobro in v prebavljanju so jo motili le moji hitri in veliki gibi. Če bi prav počasi snel z rame puško in jo sestavi-l...

Ne, škoda je patrone, ki jih nisem imel na pretek, poleg kropic smrtne nevarnosti, kajti če se vzpne in useka, me ne reši nihče več — njen pik umori človeka v dveh, treh minutah — zdaj sem mimo!

valci le krenili v pravo smer in bili bolj vstrajni kot bi člo-vek sodil; morda so bili v čolnih na reki. Torej ne! Kako pa drugače? Obiti je ni bilo mogoče zaradi terena. Snel in sestavi-l sem torej puško — tako, za vsak slučaj — jo nabil in z njo v roki počasi dvignil eno nogo, pa drugo, prav počasi in — naravnost proti njej. Korak za korakom, s prav počasnimi gibi, nogo sem privzdigoval toliko, da sem se mogel prestopiti — pri tem pa sva si zrla v oči; kot bi hotela hipnotizirati drug drugega. Še pet korakov me loči od živali, ki mirno leži in strmi vame, še štiri, tri, dva — kri mi ledeni po žilah in kljub vročini me stresa mraz. Pol koraka od leve noge leži zvita v kropic smrtne nevarnosti, kajti če se vzpne in useka, me ne reši nihče več — njen pik umori človeka v dveh, treh minutah — zdaj sem mimo!

»Le počasi, le ne hiteti, za nobeno ceno!« prigovarjam v duhu sam sebi in kljub trepetu po vsem telesu premikam nogi kot lutka na žici. Zda se počasi okrenem in stopam ritenski, privzdigoval nogo za nogo ter tipljem z njo previdno, predno jo dokončno položim na tla in se oprem nanjo. Žival leži ves čas nepremično, le glavo, ki jo je položila na telo sredi klopi-čica, suče v istem tempu z mojimi koraki, počasi za menoj. Iz gobca pomajla jezik, vendar ne naglo in razburjeno, ampak po-časi, skoro bi dejal, spravljlivo. Še dva koraka, tri... Počasi zavijem za grm in postojim. Nič se ne gane. Tako! Vse telo je naenkrat v potokih znoj in pred očmi se mi zamagli. Sesedem se in zaprem oči. Zopet enkrat je šla smrt mimo mene!

K O N E C